

Privatisering

Mijn moraal is, in ieder geval waar het bos betreft, een beetje dubbel. Als wandelaar wil ik overal kunnen lopen, tegelijkertijd zou ik best een eigen bosje willen hebben en ik geloof niet dat ik dat dan zou openstellen.

Begin oktober werd ik weer eens met mijn eigen dubbelheid geconfronteerd. Ik was een paar dagen in het noorden van de staten Vermont en New York en ik zal u mijn lyrische verhalen over de herfstkleuren onthouden, dat geloof ik u zo wel.

In de Adirondack Mountains lukte het om een mooie boswandeling te maken. Althans, daar had het de schijn van. In feite liepen we op een openbare weg door een bos. De weg was niet verhard en aan het begin stond een bord dat de brug een eindje verderop niet meer in gebruik was en daarom was er op deze weg geen verkeer en hadden we het gevoel in het bos te lopen. Maar regelmatig hingen er links en rechts van ons bordjes met daarop het woord "Posted" en daaronder de naam van de eigenaar om aan te geven dat dit allemaal privé-terrein was. Later sprak ik met iemand die daar met zijn huisje bezig was en hij legde mij uit dat wanneer op

het bordje de naam van een bepaalde project-ontwikkelaar staat, je dan rustig het terrein kunt ingaan. Maar is het de naam van een bepaalde jachtcombinatie, dan wordt het linke soep.

Ik wist dat natuurlijk al lang en had me beter moeten voorbereiden. In de VS hebben ze geen Allemansrecht en privé-terrein mag je niet betreden. Op Cape Cod heb ik zelfs een bordje gezien met daarop: "Don't even think of trespassing here". Je moet uitzoeken waar de staats- en nationale bossen zijn en daar ga je lopen.

Hoe dan ook, niet echt leuk. Wij in Nederland hebben helaas ook geen Allemansrecht, we hebben wel de voorwaarde dat een bosc eigenaar zijn bos moet openstellen als hij subsidie krijgt, maar eigenlijk, als ik heel eerlijk ben, vind ik dat het bos van iedereen is. De historische juistheid van deze stelling moet ik u helaas onthouden tot ik Jaap Buis erop heb nageslagen. Dat neemt niet weg dat ik eigenwijs genoeg ben om te denken dat ik er niet ver mee naast zit.

Ik heb de sterke overtuiging dat het bos langer dan enige andere natuurlijke hulpbron tot de communale bezittingen heeft behoord. Ik vermoed dat het de adel was die de burgers vertelde dat zij het bos beter door hen, de adel, konden laten beheren. Eén van de redenen daarvoor was ongetwijfeld hun ongeneeslijke liefde voor de jacht, en het zal wel niet lang geduurd hebben of diezelfde adel beschouwde het bos als zijn eigendom.

Hoe dan ook, lang niet alle sociaal-democratische beginselen reken ik tot de mijne, maar bos kan maar beter zo veel mogelijk publiek eigendom zijn. En door de staat voor de burger beheerd worden.

Ik zie nu al die particuliere bosc-eigenaren, aangevoerd door de Nederlandse Vereniging van Bosc-eigenaren en het Bosschap, over

elkaar rollen om te protesteren: Help, hij wil ons het bos afpakken. Ik kan daar alleen maar tegenover stellen dat ik dat helemaal niet wil en dat het ook niet nodig is, want op den duur gebeurt het vanzelf wel. Maar bos als particulier bedrijf is nu niet meteen de bedrijfstak waar je aan denkt als je het hebt over rentabiliteit. Het is meer een hobby, lijkt mij, en dat heeft logischerwijs natuurlijk wel gevolgen voor het subsidiesysteem want je kunt je afvragen of de staat een hobby moet subsidiëren. (Ik hoor nu al de stemmen die zeggen: Oh, maar dat gebeurt zo veel.) Maar het argument dat je zo meer diversiteit in het beheer krijgt dan wanneer het door de staat gebeurt daar geloof ik ook niet in. Daarvoor zijn die van de staat allemaal, gelukkig maar, veel te eigenwijs en van die beruchte eenheidsworst in het beheer heb ik nog nooit iets gemerkt.

Wat mij betreft hoeft er in Nederland niet zo veel te veranderen. Iets anders is wat in het voormalige Oostblok gebeurt. Daar wordt het bos in rap tempo geprivatiseerd en je hoeft niet veel fantasie te hebben om te beseffen dat dat wel eens rampzalige gevolgen zou kunnen hebben. Nazaten van bosc-eigenaren bezitten ineens weer bos zonder enige ervaring met het beheer. De haaien liggen op de loer om het hout eraf te slaan en voor een habbekrats te kopen. En een Boswet die rekening houdt met een aanzienlijk deel privaat bos is er niet.

Hetgeen allemaal niet weg neemt dat ik best een eigen klein bosje hier in de buurt zou willen hebben om zelf te beheren en te kijken wat er gebeurt. Niet meer dan 5 ha want de bemoeienis van het Bosschap, daar heb ik geen behoefte aan. Subsidie hoeft ik ook het niet, zoals gezegd, het moet een hobby blijven. En openstellen doe ik het ook niet. Die wandelaars lopen maar om.